

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Dragocena šola za lahkoverno Evropo

USTANOVITEV IN RAZVOJ MANDŽURIJE.

V času, ko smo v Evropi konferensirali, stabilizirali, unificirali, pacificirali, totalizirali, demontirali itd. je izvršila Japonska to, kar je hotela: ustanovila je Mandžurijo. Koliko vika in krika je bilo skoraj polni dve leti zaradi dogodkov na Daljnem vzhodu! Koliko konferenc, komisij, not, demarš, predlogov, načrtov, groženj in vsega mogočega! In danes? Nobenega glasu ni več ne iz Ženeve ne od kod drugod o »problemu« Mandžurije. Nič več ni groženj z represalijami in intervencijami. Vse se je končalo tako lepo, kakor da ne bi imeli na svetu Društva narodov, Kelloggovega pakta in sto drugih paktov in konvencij. In kakor da Kitajska in Japonska ne bi bili članici te ženevske institucije in podpisnici »sporazumov«. Japonska je napadla Kitajsko, bojevala se je z njo brez vojne napovedi poldrugo leto, demotivirala je ogromni in prej bogati Šanghaj ter ji odvzela pokrajine, ki so večje kakor Francija in še nekatere manjše evropske države skupaj. Zgodilo se ni nič...

Danes je ta stvar že pozabljena; svet je šel preko nje in je z molkom sankcioniral teritorialno, materialno in moralno oslabitev Kitajske. Mandžurija je realno dejstvo. Kaj zato, če jo kdo prizna de iure ali je ne; de facto so jo priznali vsi — ker so jo morali, ker zaradi teorije o »pravici« in »pravičnosti« niso hoteli riskirati oborožene intervencije in ker so imeli vsak svoje drugačne interese. Celo tisti, ki se jih je mimogledno stvar najbolj tikala, tisti, ki so najbolj grozili in prevažali po Pacifiku svoje bojne flotilje, so utihli. Ne, šli so dalje in so namesto protesta sklenili z Japonci nove trgovinske pogodbe in dobili posebne licence za krošnjarenje po novi »neodvisni« Mandžuriji. To so bili Američani! Med Tokijem in Washingtonom je zopet prijateljstvo; morda bo jutri celo še prav iskreno bratstvo. Pri »kšetu« se prijateljstvo kmalu povzpne do bratstva. Kitajci so pa letali v Ženevo in v Washington in povsod tja, kjer so upali najti »pomoči«. Zanašali so se na Društvo narodov, Kelloggov pakt in stare »tradicionalne prijatelje«.

Svet dandanes veliko govori in še več obeta, toda gorje mu, ki mu verjame. Kitajci so to bridko izkusili in drago plačali. Zato so brez treh vzhodnih provinc. Te tvorijo sedaj veliko državo Mandžukuo s skoraj 25 milijoni prebivalcev in možnostjo, da narašajo na

50 in 100 milijonov. Japonci so zmagali in dosegli za svoje zaveznike Mandžurce vse, kar so hoteli. Mimo tega delajo sedaj mrzlično naglo, da utrdijo svoje gospodstvo in razvijejo novo vazalsko državo v silo prvega reda. In pri tem jim moramo odkrito priznati, da so zares mojstri. V enem samem letu po okupaciji Mandžurije so napravili za njen napredek več kakor Kitajci v stoletjih. Preko noči rastejo iz prej zapuščenih tal nova velika mesta s palačami in hišami, ki bi stale lahko v vsakem velikem mestu Evrope ali v Ameriki. Graje se ceste, železnice, tramvaji, mostovi, tovarne, skladišča, hoteli, trgovske hiše itd. itd. Slike o teh delih, ki smo jih opazili te dni v nekem londonskem ilustriranem časopisu, naravnost presenečajo; človek kar noče verjeti, da je vse to mogoče v do včeraj tako obupno zapuščen Mandžuriji.

Zakaj delajo Japonci vse to? Zato, ker se dobro zavedajo, da niso le začasno tam, ampak bodo tam tudi ostali. Ne morda kot aneksionisti, gotovo pa kot protektorji in eksploatatorji. Nihče jih ne bo več pregnal, nihče izpodril. Mandžurija je fakt! V tem je pa tudi ogromna, dragocena šola za vse narode in države sveta. Ta šola nam pravi, da se nihče ne sme zanašati na Društvo narodov in razne papirne pogodbe, če noče biti prej ali slej bridko razočaran. Vse to je lepo in krasno samo toliko časa, dokler je na papirju, v teoriji, v praksi je ničev. Primer Mandžurije nam je klasičen dokaz, da je sila še vedno glavni in odločujoči argument, zlasti če jo uporablja tisti, ki zna spretno izkoristiti konjunkturo, mednarodne prepire, in je mimo tega tudi še brezobziren. In tudi proti sili je edino obrambno sredstvo samo in edino protisila in zaupanje v svojo lastno moč.

Ali se bo Evropa iz tega česa naučila? Bo nehala frazeriti? Bo šla na nova, realnejša pota? Bojimo se, da ne. Fantomi teorij strašijo še vedno na vseh koncih in krajih. Mi nismo tako elementarni, zato tudi ne tako iskreni kakor so rumeni Japonci. Zato je pa čisto mogoče, da bo tista, ki bo za Kitajci prva plačala račun svoje neodločnosti in notranje slabosti — naša stara Evropa. To se letos še ne bo zgodilo, toda morda tudi ni zelo daleč čas, ko bo Japonska za prvim grizljajem segla po drugem, nam bližjem!

Nemško stališče glede izenačenja vojsk

NEMŠKA IZJAVA BO USTVARILA NOVE TEŽKOČE PRI RAZOROŽEVANJU. NEMŠKO OGORČENJE NA SIRA SIMONA.

ŽENEVA, 8. julija. Včeraj je bilo objavljeno besedilo izjave nemške delegacije, v katerem se naglašja, da se Nemčija nikdar ni izjavila glede vprašanja izenačenja vojsk in daje razumeti, da je pripravljena sprejeti to reformo na bazi kratkoročnega službovanja le pod pogojem, da se ta do ločba raztegne na vsako vrsto orožja in tudi na kolonijalne prekomorske čete. Italija in sovjetska Rusija sta se bala pridružiti temu predlogu.

BERLIN, 8. julija. Nemški tisk smatra, da pomeni predvčerajšnji govor sira Johna Simona v angleškem parlamentu poskus vmešavanja v notranje zadeve Nemčije, zlasti v židovskem vprašanju, in da je sir John Simon zelo slabo informiran. Židovsko vprašanje se namreč v Nemčiji ne tretira kot vprašanje rase, temveč težji vse delo za tem, da se ži-

dovska aktivnost zblje na odstotek njihovega dejanskega življa v Nemčiji. Bivši bavarski notranji minister Schwyer in bivši prosvetni minister Goldenberger sta bila aretirana zato, ker sta na živiljiv način kritizirala Hitlerjevo vladno.

POLJSKI PREMIER V ROMUNIJI.

BUKAREŠTA, 8. julija. Včeraj je prisel v Bukarešto poljski ministrski predsednik, ki se je popoldne sestal z romunskim ministrskim predsednikom Vajdovoevodom. Takoj nato je bil sprejet poljski ministrski predsednik pri romunskem kralju.

VROČINA V FRANCIJI.

PARIZ, 8. julija. Vso Francijo je objel hud val vročine. Termometer je kazal včeraj v Parizu v senci 30. na solcu pa 35 stopinj Celzija.

Posledice vzhodnega pakta za Nemčijo

VEDNO VEČJE PRIJATELJSTVO MED POLJSKO IN RUSIJO. NEMČIJA JE NEHALA BITI ARBITER ZA VZHODNO EVROPO IN JE IZGUBILA TUDI LITVO.

VARŠAVA, 8. julija. V Varšavo je prisel včeraj znani sovjetski politik in glavni urednik poluradnega glasila »Izvestij« Karol Radek. Namen njegovega potovanja je vrnitev nedavnega obiska glavnega urednika Mledzinskoga in pa želja, da se osebno spozna z vodilnimi poljskimi politiki.

BERLIN, 8. julija. Nemški tisk se v brzojavnih vesteh, kakor tudi v obširnih komentarjih bavi s paktom med sovjetsko Rusijo in sosednimi državami, prav posebno pa še z odnosi, ki so nastali zaradi tega napram Nemčiji. Nemški tisk posebno pozorno zasleduje pisanje angleškega tiska, ki nikakor ne taji svojih simpatij za novo politiko sovjetske Rusije. Zelo značilno je pisanje »Times«, ki razlagajo, zakaj je sovjetska Rusija sklenila te pakte in poudarjajo veliko vlogo, ki jo je imela pri pogajanjih Poljska. Opozarjajo na dvoje važnih vprašani, ki sta imeli odločilen pomen za ustvaritev sporazuma. Prvo je vprašanje poljskega koridorja, drugo pa vprašanje Besarabije. Naglašja se tudi to, da je bil položaj Nemčije v temelju spremenjen, ker je Nemčija po sporazumu, ki je bil sklenjen pred 10 leti v Genovi, uživala položaj arbitra na vzhodu Evrope. Sedaj je ta vloga odstranjena in je s tem Nemčija izolirana. Važen moment, odločilen za stališče Ru-

sije, je tudi agresivna politika Japonske, proti kateri se mora Rusija zavarovati. To vse je dalo Rusiji povod tudi za konvencijo s Poljsko in za konvencijo z malo antanto. Angleški krogi smatrajo kot glavno vprašanje odnošajev med sovjetsko Rusijo in Nemčijo, ki ga spremlja del angleškega javnega mnenja z zadovoljstvom, dočim so Nemci v resnici izolirani, ker se je že utrdilo mnenje, da pripravlja Nemčija pod Hitlerjevim vodstvom novo vojno.

BERLIN, 8. julija. »Berliner Tageblatt« objavlja iz Londona vest, da je bil 5. julija podpisan nenapadalni pakt med sovjetsko Rusijo in Litvo. List pravi, da je za Nemce velikega pomena, da se je Litva pridružila sistemu, v katerem dominira kot glavna sila sovjetskom prijateljska Poljska in je torej storila velik korak v zblizanju s Poljsko. Litva je pomenjala prej most med Nemčijo in sovjetsko Rusijo. Danes to sploh ni več, doznava pa se, da je vzgledu Litve sledila tudi Letenska. Glede obeh omenjenih po vojnih držav je treba ugotoviti skupnost v nadaljnjem vodstvu politike napram Poljski. Stališče Poljske je, kakor je že znano, doživljalo že nekaj časa globoke spremembe. Poljaki odkrito izjavljajo, da se bodo odnosi med Poljsko in Rusijo še bolj konsolidirali.

Konferensiranje za vsako ceno

DELO SVETOVNE GOSPODARSKE KONFERENCE SE ZAENKRAT NADALJUJE KLJUB NEIZO GIBNEMU NEUSPEHU.

LONDON, 8. julija. Vsa javnost je bila zelo iznenadena po sklepu predsedstva svetovne gospodarske konference, da se delo nadaljuje. Zaenkrat države z zlato valuto sicer še niso odrekle, verjetno pa je, da bo Macdonald sam skušal doseči vsaj navidezne rezultate, nakar bi se konference tiho razšla, ne da bi sploh sklenila o odgovitvi. Vsi odseki gospodarskega odbora so delali včeraj ves dan in razpravljali o trgovinski politiki, o koordinaciji proizvodnje, o podporah trgovinskim mornaricam in o posrednem protekcionizmu. Odborji z vsemi podobori bodo sicer izdelali bodoči delovni program, o katerem bo moralo sklepati predsedstvo na svoji ponedeljskovi seji. Sicer pa je dal gospodarski odbor prošnje roke svojim podoborom, naj se odločijo za nadaljnje zasedanje ali proti njemu. Na seji finančnega odbora ni prišlo do sporazuma, ker so stališča posameznih delegacij močno deljena in nasprotna. Dočim bi Angleži radi rešili vsa vprašanja v celoti, sta francoska in romunska delegacija zahtevali izločitev nekaterih vprašanj. To sta utemeljevali s tem, da bi bilo vse razpravljanje zaman, če se ne bi osvojilo francosko stališče, ki ostane kljub vsem posredovanjem nespremenjeno. Zdi se, da so potegnili nemški delegati tiho z angleškim stališčem in so za nadaljevanje pod nesprejemljivimi Macdonaldovimi pogoji. Za nadaljevanje dela konference je glasovalo 25 držav, proti pa je bilo 14 držav. Zastopniki sovjetske Rusije so se vzdržali glasovanja. Angleški listi presojajo celotni položaj zelo pesimistično.

drugim naslednje: »Doznavamo, da želi Litvinov okrepiti francosko-sovjetsko zblizanje, pri čemer je več kakor mogoče, da se to zblizanje razširi tudi na naše zaveznike. O tej zadevi so se predvčerajšnjim na važni konferenci razgovarjali Litvinov, Paul-Boncour in Daladier. Nedvomno so se omenjeni državniki razgovarjali tudi o čvrstejšem razvoju gospodarskih odnošajev.

BALBA ČAKAJO ATENTATI.

CHICAGO, 8. julija. Tukajšnji italijanski konzulat je obvestil čikaško policijo, da je prejel celo vrsto protifašističnih grozljivih pism, ki groze z atentati, če bo pristal minister Balbo s svojim zračnim brodom v Chicagu. Policija je storila vse možne ukrepe, da prepreči napovedano sabotažo.

Seja predsedstva IRKD

BEOGRAD, 8. julija. V sejni dvorani se je sestalo predsedstvo IRKD, da se posvetuje o važnih organizacijskih vprašanjih stranke. Seji predseduje začasni predsednik Nikola Uzunović. Posvetovanja so posvečena v prvi vrsti vsedržavnemu strankinemu kongresu, ki bo 20. in 21. t. m. v Beogradu. Banovinska organizacija IRKD za savsko banovino je predlagala, naj bi se spremenil naziv stranke v »Jugoslovansko narodno kmečko stranko«. S tem predlogom se trenutno bavi glavni odbor stranke.

Načrti Francije in Rusije

PARIZ, 8. julija. Lucien Bourguet piše v »Petit Parisien« o Litvinovu in njegovem bivanju v Parizu med

Dnevne vesti

Nov poveljnik mariborskega 45. pehotnega polka. Z včerajšnjim dnem je prevzel poveljstvo mariborskega 45. pehotnega polka generalštabni polkovnik g. Djordje Lisič. Novoga poveljnika iskreno pozdravljamo!

Iz državne službe. V višjo položajno skupino sta napredovala Ivan Matelič, učitelj meščanske šole v Mariboru in kazniški uradnik Maks Farkaš.

Iz železniške službe. V Maribor je premeščen dosednji šef postaje v Poljčanah kontrolor g. Franc Lovrec.

Nov plesni mojster. Mariborski plesni učitelj g. Ludvik Simončič je napravil te dni v Beogradu izpit za plesnega mojstra. Plesni mojster g. Simončič je znan in priljubljen pri vsej mariborski javnosti.

† Vida Bogatec. Danes ponoči je dolgotrajna zavrtna bolezen uničila v cvetju mladosti štirlindvajsetih let učiteljico Vido Bogatecovo, hčerko tukajšnjega sodnega uradnika g. Janka Bogatca. Pokojna Vida, ki je bila znana kot ena najlepših slovenskih učiteljic, je bila nameščena na šoli v Ščavnici, bila pa je že dve leti več na bolezenskem dopustu, kakor v šoli. Ježika, kateri se je pridružila še kronična angina, jo je spravila letos v bolnišnico, od koder je prišla domov v Smetanovo ulico samo umreti. Sedaj eži v mrtvašnici na pokopališču na Pobrežju, kjer bo v ponedeljek 10. t. m. ob 16. uri položena k večnemu počitku, do čim bo naša zadušnica v torek 11. t. m. ob 7. uri v stolnici, na kar opozarjamo zlasti naše učiteljstvo. Bodi naši Vid! ohranjen lep spomin, žalujočim svojcem pa naše najgloblje sožalje!

Darilo Olomouca Mariboru. Danes dopoldne ob pol 12. uri je sprejel mestni podžupan g. Rudolf Golouh desetčlansko deputacijo olomouških pevcov »Sestnajstke«, ki jo je vodil prof. g. Vybiral. Deputacija je izročila g. podžupanu v imenu mesta Olomouca sliko mavzoleja jugoslovanskih junakov, ki so pokopani na tamkajšnjem pokopališču in več drugih spominov na mesto Olomouc. Pri tej priliki sta spregovorila prof. Vybiral in še neki član deputacije. V imenu mestne občine mariborske pa se je deputaciji zahvalil podžupan g. Golouh in izrazil obenem nado, da bo v kratkem mogel Maribor vrniti prijazen in prislečen obisk. Ob 13. uri je bil v kavarni v parku svečan banket, ki ga je dragim pevcem na čast priredila mestna občina.

Velika lovska razstava v Mariboru. Ob priliki letošnjega »Mariborskega tedna« bo priredila mariborska podružnica Slovenskega lovskega društva veliko razstavo. Podružnica je v zadnjih letih dosegla izredno lepe uspehe za povzdigo lovstva v naših krajih in moramo toplo pozdraviti njen naert in njeno zamisel za razstavo. Nedvomno bo lovska razstava v okviru Mariborskega tedna vzbujala veliko zanimanje ne samo med lovci, ampak tudi med ostalimi obiskovalci. Nameščena bo v prostorih osnovne šole v Razlagovi ulici. Razdeljena bo v več oddelkov. Nazorno bo pokazala razvoj orožja od kamene dobe do danes, s posebnim ozirom na lovstvo, nauk o streljanju, boleznih med divjačino, krmiljenje divjačine, roparice, rast in razvoj rogovja in roglic, pomen lovstva z ozirom na naše gospodarstvo, lov in umetnost, lovska oprema, lovske sobe, lovski humor, kože in kožuhočinarstvo, divjačina v svobodi, lovska literatura, statiska, slike in drugo. Lovci se vabijo, da pošljejo ali izroče razstavne predmete razstavnemu odboru, katerega načelnik je bančni ravatelj g. Sterger.

Na naslov generalne direktije državnih železnic v Beogradu! Kronske nezgodni rentniki bivše Južne železnice niso prejeli svojih rent že dva meseca. Ker so njihovi prejemki zaradi kronske odmere itak tako majhni, da ne morejo živeti ne živeti in ne umreti, prosijo direktorja in naše poslance, da bi se jih usmili in rešili silne bede.

Razglas davčne uprave. Mariborska davčna uprava razglasa, da je zapadel 1. t. m. v plačilo 3. četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka za neoženjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice. Prvi polletni obrok zemljarine pa zapade v plačilo 15. avgusta. Prizadeti davčni obvezanci se opozarjajo, da poravnajo v lastnem interesu pravočasno oba obroka, in sicer najkasneje do 15. avgusta.

Dekliška ferialna kolonija Pomladka Rdečega križa, ki se odpelje 10. julija ob 17. uri 47 min. v Bakarac pri Sušaku, šteje letos 53 deklic. Od teh jih pošilja mariborska občina na svoje stroške 20. Pomladek Rdečega križa iz čistega dobrička tocnole 15, za 8 deklic je prispeval Rdeči križ, ostale gredo na lastne stroške. Veliko razumevanje predstavnikov naše občine, ki leto za letom skrbijo s primernimi podporami za zdravje mestnih otrok, zasluži vse priznanje, saj prednjači naša občina v skrbi za mladino pred vsemi drugimi občinami Slovenije. Skrb za prosep mladine pa je tudi načelo Rdečega križa in njegovega naraščaja. Naj bodo srečni obrazi šibkih, bolnih otrok plačilo za žrtve, ki so jih doprinesli eni kot drugi. Kolonijo vodi že peto leto skrbna gđ. Herma Bračičeva. Želimo ferialkam srečno pot in okrepitev zdravja na morju.

Polnilna peresa z zlatim in navadnim peresom: Zlata Brišnik, Slovenska ul. 11.

Končni izpiti in šolska slavnost na Legatovem enoletnem trgovskem tečaju v Mariboru. Končni izpiti so se vršili koncem junija s sledečim uspehom: od 22 kandidatov in kandidatini je položilo izpit z odliko 1 (Rozika Sreševa, Beltinci), s prav dobrim uspehom 10, in sicer: Irnhilda Bizjakova, Maribor, Josip Burja (Bled), Terezija Hledejeva, Erna Kotzbeckova, Marija Ladrova, Vinko Lašič, Alojzija Prahova, vsi iz Maribora, Ela Namestnikova (Beograd), Roza Papeževa (Pobrežje) in Josip Semelbauer (Hoče). Z dobrim uspehom 6, in sicer: Zmago Angleitner, Marija Koritončnikova, Josipina Kugyeva, Ana Messnerjeva, Frančiška Uranjekova, vsi iz Maribora, Franjo Torič (Ormož). Pet kandidatov ima ponavljalni izpit v jeseni. Za vse leto ni padel nihče. Uspehi se torej lahko označijo kot dobri. Pri šolski slavnosti je spregovoril ravnatelj in lastnik zavoda gospod Ant. Rud. Legat lepe besede, nakar sta se zahvalila absolvent in absolventinja v imenu razreda. Nato je imel krasen nagovor še eden gospodov profesorjev. Zvečer se je vršil dobro posređen komers v kavarni »Promenada«, ki je opešal s prepevanjem, glasbo, coprijami in družabnimi igrami poslovlino slavnost.

Članom krajevne organizacije JRKD za III. mestni okraj. Člani krajevne organizacije JRKD v III. mestnem okraju, ki se nameravajo udeležiti strankinega kongresa 23. t. m. v Beogradu, naj se prijavijo tajniku g. Dolinšku na Meljski cesti št. 67 najkasneje do 10. t. m. — Predsednik.

Odprti roke, odprti srce! Mariborska Protituberkulozna liga je nabrala doslej že znaten znesek za protituberkulozni azil. Prosi pa vsa mariborska društva, katerim je poslala prošnje, naj te prošnje čimprej rešijo. Z združenimi močmi in z dobro voljo nam bo mogoče realizirati načrte za prepotrebni azil.

Nočna lekarniška služba. Prihodnji teden ima nočno lekarniško službo Albaneževa lekarna »Pri Sv. Antonu« v Frankopanovi ulici.

Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj Slov. trgovskega društva se vrši vsak dan od 10. do 11. ure na Trgovski akademiji v Mariboru. Prijavam za vpis je priložiti zadnje šolsko izpričevalo. Potrebne informacije daje ravnateljstvo zavoda, Zrinjskega trg 1.

Obiščite jutri v nedeljo SV. MARJETO OB PESNICI

Ob 15. uri

TELOVADNI NASTOP SOKOLSKKE ČETE

Po nastopu VELIKA NARODNA VESELICA

Odhod avtobusa z Glavnega trga med 13. in 14. uro

Krajevni odbor Rdečega križa v Studencih pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 9. julija t. l. v studenskem gozdu vstopnoprosto veselico v korist revni deci. Začetek prireditve ob 15. uri. — Prijatelji in dobrotniki društva iskreno vabljani.

Narodna obrana vabi vse svoje članstvo in prijatelje, da se v čim večjem številu udeležijo jutrišnjega javnega telovadnega nastopa, ki ga priredi sokolska četa pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Udeležencem bo na razpolago avtobus, ki bo odhajal med 13. in 14. uro z Glavnega trga.

Zagorelo polt

potom NIVEA-creme-olja

Oboje, pospešuje zagorenje kože in zmanjšuje nevarnost solnčarice. Pred solnčenjem se je treba dobro namazati. Na ta način lahko uživate brez skrbi svetlobo in zrak. Zavidali vas bodo za vaš zdrav in sportno sveži izgled.

Nivea-crema učinkuje pri vročini prijetno hladeče. Nivea olje vas ščiti ob hladnih dnevih pred velikim ohlajenjem. Obe sta nenadomestljivi, neponarejliivi, kajti le ti vsebujeta eucirit.

Crema: Doza Din 6— do 25—, tuba Din 12— in 17—.

Jubilejni dunajski velesojem. V času od 3. do 10. septembra bo na Dunaju jenski velesojem, ki se bo kot 25. proslavil in bo prirejen na zelo slovesen način. Število prijav že sedaj nadkriljuje prijave prejšnjih let.

Obrtni tečaji v Mariboru. Knjigovodski tečaj se otvori v sredo 12. t. m. zvečer ob pol 8. uri. Učni lokal v poslopiju trgovske akademije, vhod na oglu Cafove ulice in Zrinjskega trga. — Izpitna predavanja se začnejo 14. julija istotako ob pol 8. uri zvečer v pritličju deške meščanske šole, vhod iz Krekove ulice. — Na prvem sestanku se lahko vpišejo novi interesi in se bodo določile tudi učne ure.

Promenadni koncert. Mestno olepševalno društvo priredi jutri v nedeljo dopoldne v mestnem parku med 11. in 12. uro promenadni koncert, na katerem bo igrala železničarska godba »Drava« pod vodstvom g. Žekarja.

Matičarji. Pevski zbor Glasbene matice poziva svoje članstvo, da se udeleži drevi ob 20. uri koncerta »Sestnajstke« v kazinski dvorani. Po koncertu bo prijateljski sestanek pri »Orlu«. Udeležba pri koncertu je za pevski zbor Glasbene Matice obvezna, prijatelji petja pa so dobrodošli.

Dobrodolna prireditve pri Sv. Lovrenču na Pohorju. Protituberkulozna liga in Rdeči križ priredita jutri skupno v društvenem domu gledališko predstavo. Po predstavi bo veselica in srečolov. Igra domači tamburaški zbor. Čisti dobiček prireditve je namenjen revnim otrokom.

Otvoritev in blagoslovitev novega strelišča Šoštanj-Ravne. Strelska družina Šoštanj-Ravne bo otvorila jutri v nedeljo na zelo slovesen način svoje strelišče. Pokroviteljstvo nad slovesno prireditvijo je prevzel ban dravske banovine g. dr. Marušič, ki se bo udeležil otvoritve osebno.

Ustanovni občni zbor Strelske družine na Teznem bo drevi ob 20. uri v gostilni Felič. Vabimo vse prijavljene člane, da se sigurno udeležijo tega občnega zbora in povabijo tudi vse prijatelje strelskega sporta.

Zahvala. Namesto cvetja na grob premilemu g. Antonu Farčniku, vpokojenemu nadučitelju, so darovali mariborskemu Učiteljskemu domu gg. Anton Rehner 100 Din, Lovše, Roškar in Hren po 50 Din, krožek vpokojenega učiteljstva pa je zbral na zadnjem izredno lepo uspelem sestanku v Učiteljskem domu znesek 200 Din. Vsem izreka Učiteljski dom pristočno zahvalo!

Ceneno meso. V ponedeljek 10. t. m. od 7. ure naprej bodo prodajali na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnici govedino po 3 Din kilogram, in sicer največ 2 kilograma na osebo.

Pri odebelelosti vzbuja redna zdravila na uporaba naravne »Franz Josefov« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo »Franz Josefovo« vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo. In sicer jutraj, opoldne in zvečer tretljno čaše.

Na dopustu in počitnicah čitamo Karla Maya iz Cirilove knjigarne v Mariboru!

S črešenj so padli: Glejni Franc Kuček iz Moškancjev, Sletni Franc Petek iz Dornave in 7letna Matilda Kmetec iz Jurovcev ter se tako poškodovali, da se zdravijo v tukajšnji bolnišnici.

Krava s trojčki. Viničarju Ivanu Bokaliču pri Sv. Urbanu je povrgla krava tri zdrave junčke.

Podlegel je smrtnemu strelu. Včeraj je umrl v tukajšnji bolnišnici 27letni delavec Anton Butolen, ki je bil obstreljan v pretepu na Pobrežju preteklo nedeljo, o čemer smo že poročali.

»Maks v škripcih« na Teznem. Agilno Sokolsko društvo na Teznem priredi jutri v nedeljo popoldne ob 15. uri na svojem letnem telovadišču veseloigro »Maks v škripcih«. Sokoli in prijatelji vabljeno vabljeno!

Kres na Jezerškem vrhu. V soboto 13. in v nedeljo 16. t. m. se snidejo veseli planinci in planinke pod geslom »Sen kresne noči« pri Senjorjevem domu.

Studenški Rdeči križ bo imel jutri popoldne v studenskem gozdičku dobrodelno prireditev; za preteklo nedeljo napovedano prireditev je zmotil namreč dež. Vsi Studenčani iskreno vabljeno!

Strelska družina pri Sv. Marjeti na Dravskem polju priredi v nedeljo 16. julija ob priliki običajnega žeganja po večernicah na Finžgarjevem vrhu zanimivo komedijo »Trije vaški svetniki«. Ker v okolici niti v vasi že dolgo ni bilo podobne prireditve, opozarjamo občinstvo na to priliko, zlasti pa vabimo strelce z Dravskega polja.

Prijeten duh lipe in zvoki Schönherrjeve godbe Vas bodo pozdravili v nedeljo v gostilni Anderle »Pri lipi«.

Ustanovna veselica Studenskega sportskega kluba bo v gostilni Mraz v Studencih 16. julija ob 15. uri. Večer pred veselico bakljada veslačev. Ples, godba. K obilni udeležbi vabi odbor.

V nedeljo, dne 9. julija vrtni koncert železničarske godbe, ples, dobra kapljica. Gostilna »Weber«, Pobrežje.

Gostilna Mandl, Radvanje, v nedeljo pojedina ocvrlih piščancev in prvovrsten Pekrčan.

Današnji trg je bil zelo bogato založen. Kmetje so pripeljali 12 voz zaklanih prašičev in 16 voz krompirja in črešenj. Velika izbira je bila tudi na kokošjem trgu, kamor so prinesle kmetice nad 2000 kokoši, gosi, rac, puranov in piščancev. Mize na trgu pa so se šibile pod obilico zelenjave in sočivja, ki so ga prinesle na trg okoličanke. Cene blagu so ostale nespremenjene izza zadnje sobote.

Sejem za prašiče. Na včerajšnji sejem so pripeljali 192 prašičev. Kupčija je bila živahna in je bilo prodanih 125 živali. Cene mladim prašičem so bile naslednje: 5 do 6 tednov stari 125—160 Din, 7 do 9 tednov stari 200—250 Din, 3 do 4 mesece stari 280—350 Din, 5 do 7 mesecev stari 460—550 Din, 8 do 10 mesecev stari 650—670 Din in leto stari 680 do 750 Din; kilogram žive teže 7.50 do 8.50 Din. mrtve pa 10.50 Din do 11 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 17.7 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 13.6 stopinj C; barometer je kazal pri 18.5 stopinjah 741.3, reduciran na ničlo 739; relativna vlaga 77; vreme je nekoliko vetrovno in jasno, vremenska napoved pravi, da ne bo stalno.

Obisk v naši Slovenski Krajini

V DOLJNJI LENDAVI.

V Čakovcu krenemo na sever:

Pod oblačnim nebom leži zelena nižina. Od zahoda prihajajo Slovenske gorice, se znižujejo in izgledajo v neskončni, brezmejni ravnini. Cerkev sv. Jurija gleda raz njih na vzhodne planjave in jim pošilja zadnje goriške pozdrave, ko da bi hotela povedati: do sem segajo na vzhod Slovenske gorice. Na jugu od Drave se bahato dviga Ivanšica. Vmes po nižini pa so med nepreglednimi polji pšenice in kornu raztreseni ravninski trtni nasadi šmarnice in pašniki z akacijami, murvami, lipami, hrasti, tupatam tudi z divjimi kostanji. Na pašnikih krčela govedi, gosi in svinj.

In sredi teh poljan in pašnikov se dvigajo sadovnjaki, v sadovnjaku pa se skriva v vodi in valujoči terasi amorfnia nižinska vas. Pod sadovnjaki leže redi sena, na poljih okoli vasi je površina trtnih nasadov večja kot sicer, okoli hiš in okoli ne more od Kristanovec na vzhod več zajeti nižinskih vasi, jih samotno nakazuje stolp cerkve, ki se ozira na horizont samotno in dostojanstveno kakor stari obelisk ali svetilnik sredi morske gladine. Lep zadevni primer je Bilica pri Kotoribi.

Osební promet je majhen. Redki kmetjski potniki kažejo močno urbanizacijo, pa tudi ljudje, ki hite po ilovnatih razvoženih kolovozih na polja. Domači izdelki izgledajo, nadomeščajo jih grobi tovarniški. Lep del naše kulture propada pred našimi očmi in nihče ga ne more rešiti. Mehaniziranje produkcije ga ubija in ga bo tudi ubilo; potem bodo množice poudarjali, da je naš človek evropski iziran. In potem bodo rabili propadle ljudske noše za parade in manifestacije, ker bodo postale moda. Od Bratošince proti severu pase potnik oči na pogostih močvarah z obširnimi jelševimi gozdovi. V Murskem Središču je sredi izrazito kmetjske zemlje skoro čudna prikazen premogovno skladišče premogovnika iz Peklenice. Drevored jagredov proti Sv. Martinu in na sever preko Mure v Doljnjio Lendavo pa naš spomni na Podravino, na nekdanje slovenjgoriške gradove in na Maribor s cestami v okolico kakor so bile še pred leti. Mura, kalna in na bregovih porasla z vrbami, pa je prav taka kakor v naši Prlekiji. Mehanizirani obrisi Cserhegyja, ki so bili na našem vzhodnem obzoru Svetotrojiške gorice s cerkvico sv. Trojice nad Doljnjio Lendavo. In kmalu smo v Doljnji Lendavi.

Pri kolodvoru so skladišča in delavnice Našičke lesne industrije, ki izrablja

gozdove okoli Kotoribge, odkoder dovaja plohe in brune v Doljnjio Lendavo po gozdni železnici. Ob cesti v mesto je sejmšče, ki pa ni danes, kljub temu, da je sejmški dan, bogve kako obiskano. Zato pa je toliko bolj živo na glavni lendavski cesti sami. Glinasti izdelki, paprika, semenje, žito in poceni blago za delovno obleko vabijo meščane in okoličane k kupčiji in živim razgovorom. Govorica mešana, naša in madžarska, tako da človek težko presodi katera prevladuje.

Lendava je središče dolenskega Prekmurja. Leži na vznožju svetotrojiških gor in to tik nad črto, do katere morejo v skrajnem primeru stopiti poplave Lendave in njenih pritokov. Kot selišče je Lendava mestna vas, katere jedro je dolga glavna cesta s središčem pri župni cerkvi in v baročnem, v dobi Marije Terezije zgrajenem gradu nad njo na pobočju gor. Njen zgodovinski pomen je toliko kolikor so zgodovinsko pomembni Baniči (Banify), ki so v zgodovini dolga stoletja vladali nad dolenskim Prekmurjem in katerim so po nasledovanju sledili Esterhazyji. Kot mesto, ki leži blizu madžarsko-slovenske narodnostne meje, kaže na precejšnje madžarske vplive, ki pa utonejo v pretežno slovenski okolici. Danes se kažejo v narodnostnem pogledu tudi hrvatski vplivi iz Čakovca.

Kakor je v sliki lendavskega selišča značilen grad, tako so pokrajinsko za Lendavo značilne gorice s Sv. Trojico. Popolnoma slovensko prebivalstvo prijazno sprejema tujca in se z njim razgovarja, tako, da je za človeka miganka, kako se more širiti o tem slovenskem narčju toliko gorostasnih govoric. Cerkvica na vrhu je preprosta in v svojem bistvu baročna, kakor večina prekmurskih cerkv. V notranjosti je zanimiva muzejna Mihaela Hadika. Je dobro ohranjena, samo desni del ust je pokvarjen in desno nogo so pri stopalu načele miši. Pokvarjena usta izvirajo iz prevratnih dni, ko so svobode lačni ljudje postavili Hadikovo muzej iz cerkve v vinograde za strašilo pticem ter ji dali v usta pipo za tobak. Pretežna pipa pa je odčesnila del usten. Razgled od Sv. Trojice odpira pri srednje jasnem nebu mokro nižino z gozdovi pred Lendavo, za gozdovi Črensovec, bližje Lakoš in na jug od Lakoša in Mure medmurske gorice. Na vzhod pa se vlečejo vinogradne gorice tja do doline Krke, za katero vstaja narodopisno zanimivi Götschci in že imenovani Cserhegy. Pri jasnem večeru pa niti ne rabimo na gorice, ampak iz odprtega balkona lendavske hiše moremo jasno videti na vzhodu Gornjo Radgono, Kapelo,

Sv. Antona v Slov. gor., Strigovske gorice s Sv. Marijo in zadaj za temi kot mejnika Pohorje in Ivanšico, vmes pa Boč in Rogaško goro. Lendava je tudi tujskoprometno zanimiva.

Če ne upoštevamo bližje selišča samega in lendavske okolice ter njenega prebivalstva in se omejimo samo na narodnost, potem moramo pri tem upoštevati dvoje. Prekmurec je kakor Slovenec sploh, zelo konservativen. Med tem ko so pri nas kulturne in politične organizacije pričele z likvidacijo načelne konservativnosti, pa prekmurski Slovenec teh organizacij do zadnjega časa sploh ni imel. Izobraženstvo je bilo prav tako brez organizacij: nanj so vplivali v glavnem aristokratski vzori, ki so sami v sebi zopet konservativni. Na drugi strani pa so mnogi prišli pričeli s sugestivnimi gesli klicati narodnost na dan, neupoštevajoč pri tem, da ni naš človek sugestiven kakor na primer Italijan, in da rabi zaradi tega najprej kulturne, prosvetne in gospodarske organizacije, ki ga bo politično in narodnostno vzgojila. Nesporazumi so se pojavljali in se pojavljajo, ki pa niso tragični; kajti kakor vemo, se v manjših mestih združijo z idejnimi križanji tudi osebni spori in razmere v Lendavi bi bile malomeščansko razdrte tudi če bi bila Lendava 100 odstotno narodno ali politično enotna. To je že usoda malih krajev, katerim pri nas menda prednjači naša prestolnica in kulturno središče Ljubljana.

V takih razmerah je za nas važno, da deluje v Lendavi preizkušeni narodno-obrambni delavec g. dr. A. Trstenjak. Njegovo smoteno in konservativno delo je največja garancija, da bo Lendava ostala to kar je: narodno središče narodnega

dolenskega Prekmurja. Važno je pri tem sodelovanje cerkve, v kateri mora naš jezik dobiti iste pravice kakor jih ima jezik madžarske manjšine! V tem pogledu bodi Slomšek vzor tudi Prekmurcem!

Ko odhajam, žito leno valovi in jagredi šumijo. Odcvelo seno čaka na kosca, sredi zlate pšenice rdeči mak, srebrne vrbe na mejah hrastovih in jelševih goščav pa se ozirajo na Trojiške gorice, ki so nad Lendavo v močni zeleni senci za vzhajajočim solncem. Lepa si zemlja prekmurska in vsak kdor te občuti kot svojo, bo tudi vedel rešiti probleme, ki te težijo. Nikdar pa še mi rešil problemov zemlje človek, ki jo je klel kot mačeho in vlačugo in ki jo je smatral za pregonstvo.

Za nami je kalna Mura sredi dobrav, vzeli smo slovo od Lendave, od njenih lepot in težav.

Styriacus.

Ptuj

Poroka. Poročila sta se g. kapetan Franjo Košnjak iz Maribora in gđc. Božena Brumnova, hčerka znanega pokojnega narodnega borca g. dr. Brumna in sestra odvetniškega kandidata g. dr. Antona Brumna v Ptuj. Bilo srečno!

Lastniki vozil in živine, ki je bila popisana in pregledana po vojaški komisiji 21. junija t. l., naj takoj dvignejo zadevne izkaze za živino in vozila pri policijskem oddelku mestnega magistrata v Ptuj. Listine naj se shranijo, ker so potrebne pri prodaji popisane živine in voz.

Sestanek županov. Dne 6. t. m. je bil v Narodnem domu sestanek županov ptujskega okraja. Sklicala ga je županska zveza v Ljubljani. Njen odposlanec je poročal o novem občinskem zakonu ter o poenostavitvi občinskega knjigovodstva. Dobro obiskanega sestanka se je udeležil tudi narodni poslanec g. Lovro

Petovar, ki je govoril o koristih združitve občin in njih delokrogu.

Združenje prevoznih obrtov v Mariboru, vabi vse svoje člane iz mesta in okraja Ptuj na sestanek, ki bo prihodnji ponedeljek 10. julija 1933 ob 8. zvečer v gostilni g. Zupančiča v Ptuj. Člani se vabijo, da se sestanek točno in zanesljivo udeležijo.

Aretacija. Aretirana je bila v Kamnici pri Mariboru rojena služkinja Ivana G., in sicer zaradi nemoralnega življenja. Izročili so jo sodišču.

Pri železniških težkočah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, zgači, vzpehavanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnjenju k bluvanju učinite 1-2 čaši naravne »Franz Josefove« vode temeljito iztrebljenje prebavi. Mnenja bolnišnic izpričujejo, da jemljejo »Franz Josefovo« vodo radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija voda.

Ruše vabijo!

Polovična vožnja z vlakom, ki odhaja ob 14:40 iz Maribora

JUTRI V NEDELJO 9. t. m. OB 16. URI

JAVNI NASTOP SOKOLA

združen Z NARODNIM SLAVJEM

Arkadij Averčenko:

sošolki

Večer se je prav lepo pričel: sedel sem pri Veri Nikolajevni in sva se živahno pomenkovala o literaturi, ljubezni, morju, prednostih, ki jih imajo ocvrli piščolki nasproti pečenim, umetniški zmesi parfumov, poglavcih, ki postajajo po ulicah in o popolni verjetnosti onostranskega življenja.

Zvonec v prednji sobi je prekinil mojo izjavo o tem, da kaviarjeve ikre, pregnete s sardinami in limonovim sokom, nikakor ne smeš servirati skupaj s sirovim maslom.

»To je najbrže moja sošolka, ki je že dvajset let nisem videla.«

»Da bi jo vrag!« sem pomislil.

Glasno pa sem nadaljeval:

»Poznam celo ljudi, ki jo potresajo z zeleno čebulo in peteršiljem.«

»Sošolko?«

»Kro!«

»Kakšno kro?« je raztreseno vprašala in pristihnila.

Ljubosumno sem pripomnil, da njena pozornost že zdavnaj ne velja več meni, ampak prednji sobi, odkoder je bilo slišati sezuvanje galoš in slačenje plašča.

»Nu, da, saj to je ona!« je vsa zasijala moja gostiteljica. »Moj Bog... 12 let!

Bili sva še čisto majhni, ko sva se razstali! V sedmem razredu.«

Najprej je priletelo v sobo nekaj temnorjavega, temu nasproti se je nato zakadilo nekaj zelenkastovišnjevega, potem se je to oboje združilo v eno, se spletko in zvilo v mogočen voden steber, ki se je besno vrtel okoli svoje osi in v katerem ni bilo moči razbrati nič drugega ko inahanje rok, piskanje in cmokanje... Nevšečen prizor.

Kar se tiče poljubov je bil zagoni tako močan, da inercija še dolgo ni mogla pomehati. Toda tretjo minuto je sošolka vendarle za en tempo zaostala; moja gostiteljica jo je cmoknila marveč prav takrat, ko je njena sošolka odtrgala svoje lice od njenih ustnic; da pa ne bi bila prijateljica za en poljub oškodovana, ji ga je sošolka takoj vrnila, pa spet ne za čas, spet v trenutku, ko se je lice moje prijateljice oddaljilo od sošolkinih ustnic. In iznova so poljubi kakor petarde brez škode eksplodirali v zraku.

Končno je vodeni steber spet razpadel na svoji osnovni barvi: temnorjavo in zelenkastovišnjevo. Prijateljici sta se oddihnili, kakor na povelje potegnili iz torbice nekatere rdeče paličice, si namazali ustnice, napudrali nosove, se še enkrat radostno spogledali — in šele tedaj se je njuna pozornost obrnila name, skromne-

ga, pozabljenega, oglušenega in oslepljenega od šuma in ropota.

»Dovoli, da ti predstavim Njuro, svoj najboljši prijateljico.«

Sošolka me je razstreseno pogledala:

»Me zelo veseli.«

»Meni se tudi zdi!« sem se zadovoljno zahihetal, ves vesel, da sta se končno vendarle spomnili name.

»Kaj ste dejali?«

»Dejal sem, da mi je Vera Nikolajevna že dostikrat pripovedovala o vas.«

Zlagal sem se. Samo zato sem se zlagal, da bi mi posvetili saj malo pažnje.

Nič strašnejšega ni od dveh sošolk, ki se po dolgem času spet vidita. Če gledaš takšno dvojico, ti zavre kri, pa če si drugače še tako potrpežljiv.

Sedli sta na divan, ena na mojo desnico, druga pa levico in od tega trenutka dalje sem se izpremenil v ničeta, v divanovo blazino, preko katere se je moč razgovarjati, kakor da je sploh ni...

Njune oči so se zanosno uprle druge v druge, roke pa so spletele preko mene in mirno počivale na mojih krotkih kolnih.

»Torej tako je bilo,« je začela govoriti gostiteljica.

»Da-a...«

»Ali se spomniš Kuzika?«

Obe sta se zasmejali.

»Kaj bi se ne. Medam, medam dovolite?« Haha! Kje je pa Lijla?«

»Nu, kje neki? Omožila se je s Savosjo Brikinom.«

»Ni mogoče! Kdo bi si mislil... In Žužutočka?«

»Je odpotoval v Vladivostok. Alika je v vojni padel.«

»Ali se spominjaš muke v zaboju?«

»Ha-ha-ha...«

»Kakšnega Mike?« sem vprašal z vrdnim zanimanjem.

»Ah, tega vam ni treba vedeti. Ni nič kaj spodobno. In veš, Kostja Limonček je postal tak fant, da ga ni moči spoznati. Violončelo igra.«

»Kaj pravite?« sem zazehal in namah me je prevzelo silno zanimanje za neznanega virtuozna Kostjo. »On da igra violončelo? Kdo bi si mislil!«

»Ali ga poznate?«

»Mm... Ne.«

»Kaj se pa potem vtikate v tuje stvari. Ali veš, kje je zdaj Grigorij Kuzmič?«

»V Poštni ulici štev. 82 stanuje.«

Neznana imena, priimki, naslovi, vse to je tako naglo brzelo mimo mene, kakor da sem se proti svoji volji zatopil v čitanje starega telefonskega imenika.

(Konec priha)

Kulturne vesti

Problem stigmatizacije v medicinski luči

Novo znanstveno delo doc. dr. Ivana Matka.

Kot prvi zvezek Knjižnice Zdravniškega vestnika je izšla nedavno 100 strani obsegajoča brošura: Dr. Ivan Matko: Problem stigmatizacije (zaznamovanja) v medicinski luči. Naš neumorni, mravljično pridni medicinski pisatelj dr. Ivan Matko nam je podaril s tem razpravo o problemu, kakršne nismo imeli doslej ne mi ne drugi v naši sosesčini. Za nas pa je še posebno važnega pomena zato, ker smo med Južnimi Slovani in skoraj med vsemi Slovani edini, ki smo imeli stigmatizirance, prave in neprave. Srbom in Hrvatim so n. pr. docela tuji. Nov dokaz, da smo Slovenci udeleženi prav pri vsem!

Pisatelj je zbral najprej vse podatke o naših domačih zaznamovancih, potem pa o tujih, kakor n. pr. o konesrentski stigmatiziranci Neumanovi itd., nato pa je skušal v medicinski znanstveni luči razjasniti ta fenomen. Njegovo delo ni bilo lahko, kajti problem stigmatizacije sega na mnogoštevilna področja, ne samo na medicinsko. Dovolj je že, če opozorimo na to, da je med temi področji tudi teologija. S tega stališča je razumljivo, da je naletela ponekod na odklonilno kritiko. Prvi se je spravil nad njo katoliški filozof, teolog dr. Aleš Ušeničnik. Seveda samo s teološkega stališča. Toda medicince jo bo gledal z druge strani in je bo vesel, kajti tudi o takih problemih, ki bi jih mnogi radi uvrstili med »čudeže«, je treba govoriti realno, izhajajoč iz tal resničnega vsakdanjega življenja, ne s tal metafizike.

Kakor smo torej bili Slovenci doslej najbolj brez znanstvene literature, ki bi obravnavala vprašanje stigmatizacije in podobnih fenomenov, tako imamo v Matkovi knjigi sedaj delo, ki prednjači tudi pred deli tujih avtorjev. Nič čudnega ni, če je knjiga »Problem stigmatizacije v medicinski luči« vzbudila zanimanja tudi že v tujini in poročajo o njej razni strokovni časopisi. Avtorju moramo zato le čestitati in želeči, da bi nam čimprej podaril zopet novo medicinsko delo in bi tako še razširil temelje, ki jih je položil naši tovrstni izvirni domači literaturi.

Knjiga se naroča pri založbi ali pa naših knjigarnah.

Položaj nemške manjšine v Jugoslaviji in položaj Slovencev v Avstriji. Iz govora senatorja dr. Valentina Rožiča v senatu kraljevine Jugoslavije dne 26. marca 1933 v načelni proračunski debati. Beograd 1933. Strani 29. — Znameniti govor Korošca, senatorja g. dr. Valentina Rožiča v našem senatu, o katerem smo v izveščku poročali na uvodnem mestu našega lista že meseca marca letos, je izšel nedavno v Beogradu kot posebna brošurica. Govornik je zbral tu vse statistične podatke o Slovincih v Avstriji in Nemcih v Jugoslaviji ter jih uporabil za temeljito osvetlitev dejanskega položaja obeh narodnih manjšin. Iz govora razvidimo, kako neupravičeno se naši Nemci pritožujejo čez svojo usodo, ki je stoletkrat boljša kakor usoda naše slovenske raje na Koroškem. Brošurica bo zato izpolnila veliko vazel, ki je doslej zijala v naši literaturi o problemih narodnih manjšin. Po njej bo gotovo z zanimanjem segel vsakdo, ki bi se rad objektivno poučil o stanju te zadeve, a prišla bo prav zlasti vsem onim, ki morajo govoriti v javnosti potom tiska ali predavanj. Bilo bi vsekakor zelo potrebno, da bi se prevedla tudi na nemški in eventuelno francoski jezik, da bi tako postala dostopna tudi mednarodni javnosti.

Rudyard Kipling: Kim. Roman. Ljubljana 1933. Založba Hram. Strani 338. V krasni opremi, ki je stara odlika založbe »Hram«, je izšel te dni prevod »Kima«, znanega romana znamenitega angleškega pisatelja Rudyarda Kiplinga, ki ga je oskrbel Griša Koritnik. Prevod je lep in gladek, da je v čast prevajalcu in založbi. To je prva večja knjiga omenjene založbe v novem poslovnem letu. Izdala bo še: Bore Stankovića »Nečisto kri«, Balzacovega »Očeta Gorida« in Beneditta Cročega »Zgodovino Evrope v XIX. stoletju«. V zbirki malih knjig pa

Sokolstvo Sokolskemu bratstvu

POMAGAJMO TRPEČIM BRATOM V RUDARSKIH REVIRJIH!

V rudarskih revirjih na področju bratske župe Celje vlada strahovita beda. Naši bratje in sestre in njih nedolžna deca gledajo najstrašnejšemu trpljenju, gladi in umiranju v oči.

Pomoč je nujno potrebna, vsak trenutek odlašanja pomenja korak bliže neogibni katastrofi.

Pozivam sokolsko bratstvo, naj z dejanji bratoljubja priskoči umirajočim na pomoč. Takoj!

Denarne podpore nakazite na čekovni račun podružnice poštne hranilnice v Ljubljani štev. 10.591 (Celjska posojilnica). Na vrh srednjega dela napišite: Trpečim bratom!

Vse druge darove pošljite na naslov: Sokolska župa Celje. To smo pooblastili, da vse, kar pošlje nanjo sokolsko bratstvo, razdeli med najbednejše rudarje in njih rodbine po lastnem preudarku.

Ne razmišljajte, ne oklevajte!

Pomoč je nujna! Sokolsko bratstvo, na plan!

Savez SKJ je za prvo pomoč nakazal 5000.— Din.

Zdravo!

E. Gangl, I. nam. staroste.

Sijajni uspehi mariborskih Sokolov v Ljubljani

Ob priliki pokrajinskega zleta v Ljubljani so se vršile tudi tekme za prvenstvo Sokola kraljevine Jugoslavije v višjem, srednjem in nižjem oddelku, v posebnih panogah v plavanju itd. Kakor postajajo zletni nastopi radi silnega razmaha jugoslovanskega Sokolstva vse močnejši, tako se kaže porast po številu in kakovosti tudi v tekmovalnih vrstah.

Prvenstvo, višji oddelki in prva mesta niso več sigurna zmage Ljubljane, Celja, Maribora, vse bolj se uveljavljajo tudi že Zagreb, Beograd, osobito pa agilni Novi Sad in druge večje edince iz juga. Na tekmah v Ljubljani je nastopilo 1500 tekmovalcev, med njimi tudi najboljši jugoslovanski lahkoatleti, plavalci in drugi. Zato pa je tem častnejši uspeh, ki so si ga v tekmah priborili mariborski Sokoli, predvsem Sokol Maribor matica.

V prvenstvu članov je dosegel drugo mesto br. Otmir Arnuš, ki je vodil in imel v rokah prvenstvo vse do plavanja. Le v plavanju ga je posekal br. Bogomir Jelič, član zagrebškega Sokola. V prvenstvu članic je dosegla drugo mesto s. Vera Kovačeva. Vrsta članic v višjem oddelku je na tretjem mestu, dočim izidi tekem v srednjem in nižjem oddelku še niso znani.

Se lepši pa so uspehi v posameznih panogah. Omeniti moramo predvsem zmago v skokih v vodo, ki si jo je priboril br. Gojmir Gala v ostri konkurenci z bivšim državnim prvakom Sternadom, ki je na drugem mestu. Četrto in peto mesto sta dosegla br. Vilko Brunčko in Marjan Gala, tako, da je vrsta Maribora matice na drugem mestu, v šesteroboju pa sta zavzela br. Danilo Požar in Milan Perme drugo in tretje mesto za državnim prvako Mikicem. S Sokolom I. kombinirana članska stafeta 4 krat 100 metrov je s časom 48.2 na drugem, stafeta članic 4 krat 75 metrov pa s časom 43.2 na prvem mestu. V stafeti 800, 400, 200, 100 metrov je kombinirana mariborska stafeta dosegla 3 mesto.

Mariborčani pa so se postavili tudi na akademiji na večer pred glavnim zletnim dnevom. Člani Maribora matice so izvajali Apihovi skladbi »Morje« in »Što čutiš«, članice Sokola I. pa »Gimnastika« s. Ičke Kosove. Gimnastika je bila po splošnem mnenju navzočega občinstva najefektnjša točka akademije.

Omeniti moramo tudi, da so se preteklo nedeljo srečali lahkoatleti naraščajnički Sokola matice v Zagrebu v dvoboju s Sokolom Zagreb II. in z izrednim lepim uspehom zmagali v razmerju 30:20.

bodo izšle: Stendhal-Beyle »Tri novele« (že izšle), I. Bunin »Gospod iz San Franciska«, Leo Tolstoj »Oče Sergej«, Fran Albrecht »Tri smrti«, Josip Vidmar »Oton Zupančič« in še eno izvirno beletristično delo, ki še ni določeno.

Die Stigmatisierten Jugoslawiens. Von Dozent Dr. I. Matko. Chefarzt. Separatdruck aus der Wiener Medizinischen Wochenschrift. Dunaj, 1933. Strani 8. V

Poziv župnega starešinstva

Starešinstvo mariborske Sokolske župe poziva vse bratske odbore posameznih v župi včlanjenih edinc, da zbirajo prispevke za trpeče brate v rudarskih revirjih v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju, kjer trpe veliko pomanjkanje in bedo. Nabrane prispevke pošiljajte na naslov: Sokolska župa Celje. Zdravo!

Jutri v Ruše. Sokolsko društvo Ruše ima jutri v nedeljo popoldne ob 16. uri svoj letošnji javni nastop, pri katerem bodo sodelovala tudi vsa domača narodna društva in gojenci inženjske podčastniške šole iz Maribora. Vabimo vsa okoliško in mariborsko javnost, da se tega nastopa udeleži v čim večjem številu in pohiti jutri v stare in slavne Ruše. Iz Maribora vozi vlak ob 14.40 in je vožnja polovična. Zvečer pa bodo vozili avtobusi iz Ruš do 11. ure.

Poziv Sokola Maribor III. Sokol Maribor III. poziva vse svoje člane, da se v čim večjem številu udeleže javnega nastopa bratske sokolske čete pri Sv. Marjeti ob Pesnici, ki bo jutri v nedeljo ob 15. uri.

Uradne ure Sokola Maribor III. bodo odslej redno ob torkih in petkih od 19. do 20. ure, v nedeljo pa od 9. do 10. ure v društveni sobi v poslopju krčevinske osnovne šole.

Sport

Velike mednarodne plavalne tekme

Jutri, v nedeljo 9. t. m. priredi SSK Maraton na Mariborskem otoku velike mednarodne plavalne tekme, in sicer dopoldne in popoldne. Startali bodo najboljši plavalci SK Ilirije, GAK iz Gradca, Leobner-Sportvereina in SSK Maratona. Razen plavalnih konkurenč bodo tudi waterpolo-tekme, in sicer se srečajo dopoldne ob 10.30 SK Ilirija juniorji: GAK juniorji, popoldne pa SK Ilirija I: GAK I in GAK II: SSK Maraton. Jutrišnje tekmovalje bo z ozirom na nastop najboljših vodnih sportnikov dravske banovine in avstrijske Štajerske prvovrstna prireditve, ki bo nudila užitek poln sport.

Kolesarsko društvo »Perun« priredi v nedeljo 9. t. m. izlet k Sv. Marjeti ob Pesnici, kjer se bo udeležil tamkajšnje sokolske prireditve. Izleta naj se udeleži vse članstvo, vabljeni so pa tudi vsi prijatelji kolesarskega sporta, da pohitimo skupno v nedeljo k Sv. Marjeti. Zbirališče bo na Kralja Petra trgu. Odhod točno ob 13.30. Član, ki ne poseduje koles, se lahko peljejo z mestnim avto-

busom, ki bo vozil po znižani vožnji z Glavnega trga med 13. in 14. uro. Po končani prireditvi je za člane kolesarje skupni odhod od Sv. Marjete ob 18. uri na družabni večer Motosekcije »Peruna« v gostilno Felč na Tezno.

Krajevni olimpijski odbor v Mariboru. Olimpijski dan bo letos 16. julija. Prireditve bodo pod pokroviteljstvom olimpijskega odbora. Izvedejo jih: **Teniški odbor vseh mariborskih klubov:** dne 15. in 16. julija: prvenstvo Maribora gospodov in dam posamezno: pravico udeležbe vsi mariborski klubi z največ 3 (tremi) gospodi in 2 (dvema) damama. Igra vsak z vsakim za točke, best of three. **Poverjeništvu J. L. A. S.:** 16. julija: tek skozi mesto za moštva in poedince: start ob 11. uri na Koroščevi cesti (Ljudski vrt), cilj Trg svobode. **Medklubiški odbor L. N. P. J. N. S.:** 16. julija: Turnir vseh mariborskih klubov, ob 16. uri na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu. Razdelitev nagrad zmagovalcem po končanem nogometnem turniru na nogometnem igrišču.

Izredni občni zbor Mariborskega veslaškega kluba bo v ponedeljek 10. t. m. ob 20. uri »Orlu« (igralna soba). Dnevni red: reorganizacija društva in prireditve v okviru Mariborskega tedna. Vsi, ki imajo interes na vodni sport, so iskreno vabljeni!

Beograd-Zagreb 4:3 (3:1). Medmestna tekma ob umetni razsvetljavi. Revanšna tekma bo 16. t. m. v Zagrebu.

Dunajski Rapid zmagal tudi v Gradcu. V sredo zvečer je enajstotica dunajskega Rapida odigrala tekmo proti GAK ter zmagala v razmerju 4:1 (1:1).

Obrtno gibanje v Mariboru

Izdane in izbrisane obrtne pravice. V mesecu juniju so bile na novo izdane naslednje obrtne pravice: Franc Korman-a nasl. Frac Josip, Karl Ragg in drug, trgovina z mešanim blagom, Gosposka ul. 37; »Utensilia«, tovarna izdelovanje industrijskih potrebščin, dani ba z o. z., tovarniško izdelovanje tehniških utensilij, potrebščin in pripomočkov za industrijske obrte, Cvetlična ul. 18-20; Jeklova Katarina, trgovina s modnim blagom in preprogami, Krekova ul. 18; Tvrdka »Jugolektra«, elektrotehnično podjetje, Venko Albert in drugi, elektrotehnični obrt, Cankarjeva ul. 26; Rudolf Debeljak, mesar (podružnica), Aleksandrova c. 53; Marija Jurgecova, gostilna, Kacijanarjeva ul. 15; Franc Curk, gostilna, Frankopanova c. 11; Tvrdka D. Rakusch, trgovina z mešanim blagom (trgovina z železnino itd. na debelo), Aleksandrova c. 74; August Ehrlich, izdelovanje konfekcijske vate na tovarniški način, Jezdarska ul. 8; Oton Moročič in Kurt Thalmann, izdelovanje brusnih kamnov, brusnih plošč, vseh brusnih sredstev, kozmetičnih in kemičnih predmetov, pripadajočih strojev in orodja, Tržaška c. 60; Jurij Pristovnik, prodaja umetnega ledu, Razlagova ul. 15; Josip Benko, mesar, Aleksandrova c. 19; Marija Škofova, trgovina s stvarmi, Taborska ul. 2; Železničarsko glasbeno društvo »Drava«, godčevski obrt, Maribor; Glasbeno društvo železniških delavcev in uslužbencev, godčevski obrt, Frankopanova c. 29. Izbrisane pa so bile obrti: Ivana Vrnkova, trgovina s sadjem, sočivjem, smetano in skuto, Glavni trg; Lojze Lisjak, gostilna, Gosposka ul. 26; Franc Korman, trgovina z galanterijo, pleteninami in drobnim blagom, Gosposka ul. 3; Milan Ferlič, agentura in komisija s kmetijskimi stroji in orodjem ter stroji za obrt in industrijo, Verstovškova ul. 4; Oto Tratner, pleskar, soboslikar in črkoslikar, Krekova ul. 8; Josip Bračko, trgovina s mešanim blagom, Zrinjskega trg 6; Franciška Bayer-Swatyeva, gradbeno podjetje, Koroščeva ul. 39; Franciška Bayer-Swatyeva, izdelovanje cementnih izdelkov itd., Koroščeva ul. 39; Ernest Gert, trgovina s steklom, porcelanom in kamenino, Gosposka ul. 13; Ana Ogrinčeva, izdelovanje klobaz iz konjskega mesa, Vrbanova ul. 8; Marija Božičeva, gostilna, Sodna ul. 30 in Antonija Širčeva, gostilna, Koroščeva c. 56.

Marij Skalač:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

»Moraja?« se je začudila Sudaja.
»Da,« je dejal Astis. »Moraja ga je zasledovala ves večer na proslavi in pričani sem, da je med tem tudi že našla pot do njega. Kako, tega ne vem. Vsekakor pa se mi zdi, da ga ne bo tako naglo izpustila iz rok.«

»In mislite, da se Tutalis ne bi protivil njuni ljubezni?« je vprašala Sudaja.

»Mislim, da se ne bi,« je menil Astis. »Vlada bo gotovo toliko pametna, da bo skušala Doljana kot nevarnega tujca prikleniti z močnimi vezmi na nas. Najmočnejša vez bi bila vsekakor njegova zveza z eno naših prvih deklet. Na ta način bi bil pod stalnim nadzorstvom svoje žene, ki bi ga ljubila, bi se pa obenem tudi zavedala dolžnosti, ki jih ima do svojega ljudstva.«

»To bi bilo zares najbolj pametno,« je pritrdila Sudaja. »Toda tu sta dve važni vprašanji: Kaj poreče Doljan, in kaj bo storila Intela?«

»Doljana prepustite meni!« je dejal Astis. »Intelo skušajte pregovoriti vi. Če ne bo šlo zlepa, se bomo morali poslužiti drugih sredstev, ki nam jih nudi naša medicinska znanost...«

»Skušala bom izvršiti svojo dolžnost,« je obljubila Sudaja. »Zavedati pa se morate, da moje delo ne bo lahko. Intela je

svoje glavna in zelo se bojim, da bo ostala gluha in slepa.«

»Iskreno me veseli,« je rekel Astis, »da sem našel v vas najboljšo zaveznico in pomočnico. Hvala vam Sudaja!«

»Storila bom le svojo dolžnost.«

»Biti pa morava skrajno previdna,« je nadaljeval Astis. »Dobro veste, da sem z vso dušo in z vsem srcem zvest svojemu ljudstvu in da želim prav tako kakor vsakdo drugi izmed nas, da se ne moti naš mirni življenjski razvoj, prav tako pa sem tudi iskren prijatelj doktorja Doljana. Spoznal sem ga dobro in vem, da je vreden mojega prijateljstva in naše skupne naklonjenosti. Usoda njegovega dela ga je privedla k nam proti njegovi volji. Težko mu je odreči se za vselej pravici do vrnitve v domovino. Zato mu moramo življenje pri nas olajšati. Tu sta dva interesa, ki ne izključujeta drug drugega, marveč se celo vjemata.«

»Popolnoma vas razumem,« je dejala Sudaja. »Tudi jaz ga spoštujem kot junaka in človeka. Zato vas prosim, pomagajte mu.«

Po teh besedah se je Sudaja poslovila od Astisa in se napotila takoj k Inteli.

Princesa jo je sprejela na videz razigrane volje. Skušala ji je pokazati, da

se ono kar je hotela izvesti, prav za prav ne tiče nje, toda Sudaja je pod krinko njene razigranosti in brezbriznosti takoj opazila nemir, ki je prevzel vso njeno dušo.

»Si izvršila naročilo?« je vprašala Intela.

»Sem.«

»In?«

»Izvedela sem,« je pripovedovala Sudaja, »da je Astis zelo dobro poučen o Doljanu. Zanj se zanimajo mnoga naša dekleta, toda on ljubi samo tebe.«

»Mene?« se je navidezno začudila Intela.

»Da,« je ponovila Sudaja. »Doljan ljubi tebe. Toda bodiva odkriti! Čemu bi skrivali druga drugi resnico? Samo z iskrenimi besedami se dajo razrešiti vprašanja, ki nastajajo iz te ljubezni. Morada se boš jezila name, toda to me ne straši. Iskrenost mi je več, kakor vse drugo. Ti sama se zanimaš za Doljana, ti sama in le zase si hotela izvesti, kaj misli. Ali ga v resnici ljubiš? Si premislila vse in se zavedaš posledic, ki bi lahko nastale?«

Intela je prebledela. Spoznala je, da bi bilo nemogoče in nesmiselno še nadalje skrivati prijateljici svoja čustva. Vendar ji je bilo zelo težko odločiti se za popolno priznanje, dasi je čutila iskreno potrebo imeti nekoga, s katerim bi lahko govorila odkrito, brez hinavščine in pretvarjanja. Zato je nekaj trenutkov molčala. V njeni duši se je bil boj za odločitev. Naposled pa je le spregovorila.

»Ljubim ga!« je dejala in se oklenila prijateljice. »Borila sem se proti tej lju-

bezni in se še borim, toda že sedaj čutim, da je ne bom mogla premagati. Če bi bila ta ljubezen samo hrepenenje srca, potem bi bilo ozdravljenje lahko, toda v njej je še nekaj drugega, močnejšega. Ne ljubim ga samo s srcem, marveč tudi z razumom. Glej, poznaš me in dobro veš, da so me vsi smatrali za žensko, ki jo ne morejo prevzeti ona prava ženska čustva, ki se izražajo in izživljajo v ljubezni do moškega. Bila sem zares taka, toda samo navidezno. V notranjosti svoje duše sem hrepenela po človeku, ki bi mi mogel biti vse in bi mi tudi jaz mogla darovati vsa svoja čustva. Hrepenela pa nisem po njem samo s srcem, marveč tudi z razumom. Ogledovala sem po vrsti tiste, ki so se mi sami vsiljevali in ki so mi jih vsiljevali drugi. Srce mi je morda hrepenelo po tem ali onem, toda razum se ni mogel zadovoljiti z nobenim. Niti eden izmed vseh ni ustrezal podobi tistega, ki sem si ga bila zamislila v svojih sanjah. To je bilo tudi že tedaj, ko še nisem vedela za Doljana. Potem pa, ko se je približal krogu našega življenja in zlasti tedaj, ko je prišel v naše podmorje, sem spoznala že prvi trenutek, da mora biti samo on tisti. Zakaj ga ljubim? Zato, ker dojemam s svojim duhom, da je nekaj drugega kakor so naši moški. Da bi le z njim mogla pobegniti iz kroga moreče enoličnosti našega življenja in razvoja, ki nas po mojih mislih vodi vkljub vsemu znanju v moreče dolgočasje, naveličanost življenja in neizbežni propad. Glej, Sudaja, zato sem si izbrala njega, zato ga ljubim. (Se bo nadaljevalo.)

Razstava človeškega napredka

NEKAJ PODATKOV Z RAZSTAVE V CHICAGU.

Svetovni pregled napredka se imenuje velika razstava v Chicagu. Ta naslov pa ne odgovarja točno razstavi. Mnoge države namreč niso razstavile. Pa to nič ne de. Iz vseh krajev sveta so zbrali Američani dovolj gradiva, da je nastala sicer nekoliko olepšana slika delovanja in nehanja človeka v zadnjem stoletju. Kar dela Chicago, dela Chicago, govore samozavestno in ponosno pestri lepaki, ki vabijo ljudi na razstavo. Tuji posetniki bodo morda majali nad tem z glavami. To je preveč egoistično geslo, kajti Chicago je gradil ves svet, saj je v Ameriki na sto in stotisoče sinov drugih narodov, ki so pomagali graditi to vele-mesto.

V Ameriki radi govore o superlativih in tako govori tudi Chicago o svoji veliki razstavi. Zdaj jo opisujejo v samih superlativih, pozneje bodo pa morda tarnali o največjem polomu, kar jih je videl svet. Na svetovni razstavi v Chicagu vidiš marsikaj zanimivega. Sredi razstavnih poslopj je palača napredka, kjer je zbrano vse, kar je v zvezi s človeško iznajdljivostjo. Tudi betonska stavba je najmodernejša. Tu vidiš poleg novih živil lokomotivo letedečega škota, znanega brzovlaka, ki vozi med Londonom in Edinburghom. Vse je nakupčeno brez pravega sistema. Toda to je čisto ameriška navada, da se eni senzaciji žrtvuje druga.

Dve milijardi sveč je bilo treba, da je dobila razstava primerno razsvetlavo. Če si hočeš razstavo vsaj približno ogledati, rabiš najmanj dva dni. Kdor si jo pa hoče ogledati temeljito, rabi najmanj teden dni. Ena največjih zanimivosti je oni del razstave, kjer vidiš, kako se pridobiva in porablja nafta. Prikazano je tudi vnovčenje in poraba bencina, petroleja ter stranskih produktov. Tu vidiš, kako delujeta avtomobil in letalo. Lahko si daš kar na razstavi napraviti avto. Neka avtomobilska tovarna je namreč postavila na razstavo stroje, ki

izdelujejo avtomobile.

Pred otvoritvijo je plačalo dva milijona ljudi po 10 centov, da so lahko zgradili razstavna poslopja. Američane zanima, koliko milijonov pride v blagajno zdaj. Tudi v tem pogledu se rado govori v superlativih. Čim več, tem bolje. Nad 20 ton so tehtale samo cerkvene slike in slike na steklu, ki so jih pripeljali iz Evrope. In 100 metrov dolga ter 235 m visoka je stenska slika, zelo moderna, zelo učinkovita, tipično ameriška, tipična za Chicago, ki hoče z njo razstava prodreti v Newyork in London, v Pariz in Berlin.

Tudi tako velika razstava, kakor je chikaška, ne more biti brez veselicega prostora. Poskrbljeno je, da vidiš na

njem vse, kar lahko obrne nase človeško pozornost. Razpisani so bili kuriozni natečaji za chikaško mladino, na razstavi bo letos kronana kraljica radia in svetovna kraljica lepote, tu nastopi 100.000 pevcev, stroje piske bodo tekmovali v največji hitrosti v stroje pisju, na razstavi pokažejo najmodernejšo gledališče sveta, žene vidijo na njih največjo pokusno kuhinjo, v točilnicah dobiš najmočnejše pivo, občuduješ pa lahko tudi najkрасnejše diamanthe. Iz južne Afrike so prinesli na razstavo celo cela diamanthna polja, kjer vidiš, kako delajo na njih zamorci. Popelješ se lahko s pravo podmornico, če te mika, se lahko dvigneš z balonom v stratosfero. Celotno najboljše dresiranje bolhe ti pokažejo, kakor na našem velesojmu. Razkazuje jih profesor Heckler; seveda bi pa spravili moža v zadrego, če bi ga vprašali po diplomu.

brošura in letak. Catchines, to so včasih po več sto enakih vrst dolgi inserati, informirajo stvarno, interesantno in pojasnjujejo o bistvu fabrikata. Broadway, svetovna cesta svetlobne reklame — kakor jo imenujejo — je takorekoč univerza reklame te vrste. Tukaj se moremo učiti, kako se da uspešno, napeto in originalno reklamirati s svetlobo. »Gospa, to je kava!«, je vedno se ponavljajoči refrain; sledi mu pojasnitev, katere vrste kava je ta. Nek hotel reklamira: »Tukaj se ti godi bolje nego doma!«

Nam se bo zdelo to pretiravanje, Amerikane pa ljubi apel na svoj poseben okus in na svojo inteligenco. Radi tega ga prav nič ne vznemirjajo table: »Fuj, tvoji čevlji so umazani!« »Če bi vsaka žena vedela, kar ve vsaka vdova, bi se dal vsak zakonski mož zavarovati!« Inserati so sestavljeni v krasni angleščini, kajti tudi vsak najmanjši inserat pregleda dva strokovnjaka glede vsebine in uspešnosti. Nek fotograf ima nad izložbo napis: »Imaš 3 minute časa? Daj se fotografirati!« Lastnik kina ima sledečo »logiko«: »5 milijonov ljudi je videlo ta film! Ali more biti slab?« Prometna sredstva imajo slike s tekstom: »Ti sediš mirno tukaj — ali ne more pri tebi doma goreti? Si bil dovolj pameten, da si dal dom zavarovati?« Posebno na ženske se nanaša reklama, ker so te bolj dovzetne za kaj novega: »Govori po cvetličah!« »Ali veste, kaj je lepo? Naše zapestnice!«

Pred vojno se je dogodilo, da je nek časnik vsak dan reklamiral na prvi strani: »Katera pasta za čevlje je najboljša?« To reklamo je sam napravil in čakal, da bo prišel kdo, ki bo odgovor in prejšnje — plačal. Pa se je le našel tovarnar, ki je ponujal svojo pasto kot najboljšo. Ford in Wrigley delata največjo reklamo. Tako je pač mentaliteta pravih Amerikancev in ne uslužbencev velikih propagandnih bureauv. Amerikanci pa tudi vedo, da se potrebe ne dajo samo utesiti, temveč tudi vzbuditi. In v tem so Amerikanci mojstri!

Plodonosna sugestija ameriške reklame

POTREBNO IN POUČNO TUDI ZA NAS.

Amerika je dežela organizirane reklame. Radi preobilice blaga se je vnel boj med trgovci za konsumenta. Tako je nastala reklama. Pa tudi radi tega, ker se tako najbolje sugerira publiku, vpliva nanjo in jo pouči.

Samo tako si moremo razlagati, da delajo oblasti reklamo za stvari, na katere sami ne bi tako hitro mislili: za higieno, promet, davke. Na velikih bankah vise plakati: »Če komu vzameš denar, je to rop! Ali veš, koliko let te to stane?« Na cestnih križiščih leže ostanki razbitih avtomobilov in na njih tabla: »Vozi počasi, če nočeš stati v eni minuti pred Bogom!« Na davkarji: »Ta je pravilno plačeval svoje davke in je zato dosegel visoko mesto; oni pa je goljufal in prišel v zapor.« V podzemskih železnicah ne najdeš kakor pri nas napisov: »Prepovedano je...«, temveč slike, ki kažejo nevarnost pljuvanja, izstopa med vožnjo in neplačanja voznega listka. Šoferji dobe listek: »Ali želiš, da te kdo povozi? Ne? Tudi drugi ljudje si tega ne žele!« Pridane so

vedno sugestivne humoristične slike.

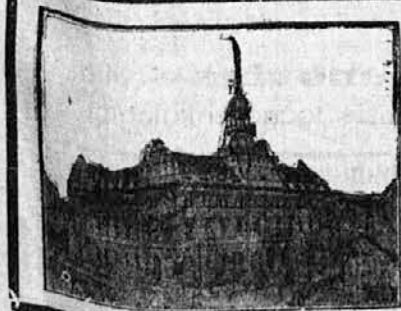
Prav posebna prednost ameriške reklame so ideje, kvaliteta in velikopoteznost. Reklamne instituite in tehnike podpirajo znanstveniki, slikarji, dobri pisatelji — seveda proti plačilu — in pot uspeha marsikaterega prezidenta je šla preko teh reklamnih bureauv. V Ameriki dominira to, kar pada takoj v oči. V l. 1926 je ameriška industrija izdala samo za inserate eno milijardo dolarjev, številka, ki bolje kakor vse statistike podaja sliko ameriške reklame. Časniki tehtajo po več funtov, časopisi in magazini pa imajo skoro vedno po več sto strani inseratov.

Za vse se dela reklama, naj so to otroški vozički, plinske reči, pasta za čevlje, lesene hiše, izlet z avtomobilom, parfumi... Vsak se hoče uveljaviti in noče izgubiti konsumenta, zato inserira in dela reklamo. Na izboljšanju kvalitete je malo ležeče. Najvažnejši in najboljšežnejši del reklame obstoja v inseratih. Šele mnogo pozneje pride svetlobna reklama, plakat,

POSOLJILNICA R. Z. Z O. P. MARIBOR, NARODNI DOM

Ustanovljena l. 1882.
Stanje hranilnih vlog 70 milijonov Din
Rezervni zakladi 8.800.000 Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Moško berilo (tudi po meri) Tekstilana Büdefeldt

Mali oglasi

Razno

KOLJE

za trto, brajdo, vrtnice, sadno drevje, fižolo in paradiznike, prodaja 5 komadov za 1.— Din Gnilšek, Razlagova ulica 25. 2428

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Založba pohištva združenih mizarjev, Vetrinjska ul. 22, nasproti vrtnice V. Weigl. 519

JOS. TICHY IN DRUG. Konces. elektrotehnično podjetje, Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 27—56, proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčni ceni. 519

VAŽNO OPOZORILO občinstvu v Mariboru in okolici!

Naznanjam, da izdelujem lesene hišice po najmodernejšem sistemu že za ceno od 35.000 Din naprej. Vsak zainteresent si lahko ogleda hišico že v naravi pri meni, kjer so na razpolago tudi vsi načrti in proračuni. Izvršujem tudi vsakovrstne nove zidane hiše, kakor tudi vse tovrstne popravila stavb v te sarski in zidarski stroki točno, dobro, solidno in po najnižji ceni. Zglasiti se je pri podjetju Franjo Špes in sin, Tržaška cesta - Linhartova ulica 18., blizu vojaške bolnišnice, Maribor. 2065

PONIKLOVALNICA najcenejša v Mariboru je »Ruda«, Frankopanova ulica 10. 2497

ROLETE. ležalne stole, perje, puh, blazine, tkanine za zavese dobro in poceni. NOVAK, Vetrinjska 7, Koroška 8, Glavni trg št. 9. 2488

MARTIN SAFRAN. sobo, črkoslikar, pleskar in ličar, Maribor, Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 1664

MILOSTIVA

Vaš krzneni plašč čez poletje najskrbnejše konzervira trdka P. Semko, Gosposka ulica 37. Ob enem istega za polovično ceno popravi in modernizira. Plačljivo šele v jeseni pri prevzemu. 2298

RADI OPUSTITVE TRGOVINE oblastveno dovoljena razprodaja, L. Ornik, Koroška cesta 9. Izrabite to izredno prilžnost! 2307

FOURNIER.

kaukaški oreh, v veliki izbiri dobite poceni pri Zalogi pohištva, Vetrinjska ul. 22. 2331

POPRAVILO MADRAC na domu s strojem, najceneje pri tapetniku Ferdo Kuhar, Vetrinjska ulica 26. 2424

STAVBENE PARCELE na prodaj kv. meter po 3.— Din. Vprašati: Studenci, Pekerska cesta, Toplak. 2478

Pijte drevno
BRASIL-MATTE
1 vrečica Din. 5.—
Z. ANDERLE.

»DRAVA« zavarovalnica, Maribor, zavaruje osebe do 80 let starosti, doto, gospodarsko osamosvojitve, kolesa. Zahtevajte prospekte! Sprejemamo zastopnike. 2476

ZAMENJAM prvovrstno vino za prima mizarski les. Vpraša se Koroška cesta 8. Novak. 2464

MODERNE LESTENCE izdeluje, stare popravila in modernizira v vseh galvaničnih barvah »Ruda«, Frankopanova ulica 10. 2496

KATERI TRGOVEC-GROSIST

bi oddal na hranilno knjižico Mestne hranilnice mariborske za pribl. Din 50.000 špecerjskega ali manufakturnega blaga. Cenj. ponudbe na upr. »Večernika« pod »Trgovina 30«. 2496

TAPETNIŠKA DELA

po naročilu in popravila izvršujem solidno in ceneno. Otomane, madrace, vložke, fotelje, zavese in rolete na zalogi. Priporoča se Iv. Jagodič, Vojšniški trg 1 (Špeharški). 2498

Prodaj

VIŠNJE, RDEČE IN ČRNE. rdeče in bele grozdjice ter kosmulje na prodaj po Din 4.— kg v drevesnici Rosenberg, Maribor, Tržaška cesta 64, tel. 2301. 2471

ENODRUŽINSKA, NOVA HIŠA z vrtom, takoj na prodaj za Din 25.000.— Pobrežje, Gubčeva ulica 66. 2461

PRODAM NOVO VILO s 4 stanovanji v Mariboru, 5 minut od postaje. Naslov v upravi »Večernika«. 2451

PRODAM HIŠO. Stanko Vrazova ulica 13. Pobrežje. 2446

STAVBENA PARCELA ograjena, na prodaj. Beograjska ulica. Vprašati Poljska 12. 2483

RADI POMANJKANJA prostora prodam Lutzovo peč 320 cm visoko, zelo dobro ohranjeno, za Din 1.500.— Fran Lenart, Ptuj. 2487

PARCELE NA PRODAJ. Sprejem tudi hranilno knjižico. Angela Leskova, Košaki, trgovina. 2494

STAVBENI PROSTORI

s sadnim vrtom na vogalu Smetanove in Strossmajerjeve ulice na prodaj. Vprašati Židovska ulica 8, Zidanšek. 2493

GRAMOFON.

nov, ceneno prodam. Kramžar Franc, Šmartno, Slovenjgradec. 2506

ENONADSTROPNO HIŠO z velikim vrtom, 5 minut od Glavnega kolodvora, poceni prodam. Naslov v upr. »Večernika«. 2508

LEP TRAVNIK.

10 oralov s kozolcem, blizu mesta 75.000 Din; vila 6 sob, kuhinja, velik vrt 165.000 Din. Posredovalnica »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica 28. 2507

MLEKO.

domače, sveže, dostavljeno na dom po Din 2.— liter poleti in pozimi. Interesenti naj pošljejo svoj naslov upravi Večernika pod šifro »Mleko«. 2510

OTROŠKI VOZIČEK.

dobro ohranjen na prodaj. Vprašati Taborska ulica 9. (bivša kavarna Drava). 2513

MOŠKO KOLO.

skoraj novo, prodam. Nekrepova ulica 4. 4000

Sobo odda

DVA POMOČNIKA sprejem na hrano in stanovanje. Židovska ulica 14/I, vrata 9. 2481

SOBO S ŠTEDILNIKOM

oddam. Nasipna ulica 58 ob Tržaški cesti. 2474

ODDAM

prijazno solnčno sobico solidnemu gospodu ali gospodini. Naslov daje uprava. 2485

OPREMLJENO SOBO

oddam. Tattenbachova ulica 27, pritličje 3. 2499

PRAZNO SOBO

s posebnim vhom oddam v najem. Kettejeva ul. 28. 2520

Stanovanje

200 DIN DOBI

oni, ki mi priskrbi primerno 2-sobno stanovanje. Ponudbe pod »Levi breg« na upravo. 2512

DVOSOBNO STANOVANJE v novi hiši oddam za 700.— Din v stari hiši za 600.— Din. Maribor, Smetanova ulica 54. gostilna Dravograd. 2448

SOLNČNO SOBO IN KUHINJO

s pritlikinami, iščem za takoj. Vprašati J. Mehl, Gosposka ulica 7. 2482

TRI DO ŠTIRI

sobno stanovanje s kopalnico in vrtom v bližini parka, Trubarjeve, Ciril-Metodove, Maistrove, Prešernove, Razlagove, Aškerčeve ali Tomšičeve ulice iščem za takoj. Naslov v upr. »Večernika«. 6000

Sobo išče

LEPO, ZAJAMČENO ČISTO SOBO

po možnosti blizu parka išče mlajši soliden gospod. Ponudbe na upravo pod »Stalno«. 2495

SOBO S ŠTEDILNIKOM v magdalenskem okraju iščem. Ponudbe pod št. 2516 na upravo lista. 2516

IŠČEM SOBO

s strogo separiranim vhom v bližini Kralja Petra trga ali komande mesta. Naslov v upr. »Večernika«. 5000

Službo dobi

UČENKO SPREJME

ateleje za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 2421

VAJENCA

za mehanično delavnico sprejme delavnica Komei, Krčevina, Aleksandrova cesta 28. 2500

Kupim

BRIVSKI SALON.

že vpeljan v Mariboru, kupim. Grem tudi za poslovodjo. Naslov v upr. 2518

Oglašujte!

Moderne kopalne obleke

obalne pižame
kopalne plašče

kopalne čevlje
in čepice nudi

C. Büdefeldt
Maribor

Za potovanje!
Vse v veliki izbiri in po solidnih cenah priporoča
Ivan Kravos,
Maribor,
Aleksandrova cesta 13

Tarzan II. del je izšel

Dobite ga v upr. »Jutra« in »Večernika«
Maribor, Gosposka ul. 11

Dražbeni oklic

Dne 11. septembra 1933 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin

Zemljiška knjiga Sv. Lovrenc na Poh. vlož. št. 9

Recenjak " " " " " " 243

Cenilna vrednost: ad 1. 293.687.—; ad 2. 156.621.60 in ad 3. 113.575.10 Din

Vrednost pritlikline: ad 1. Din 7350.— ad 2. Din 1330.—

Najmanjši ponudek: ad 1. 195.792.—; ad 2. 104.414.50 in ad 3. 75.717.— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 19. junija 1933.

Po dolgi in mukepolni bolezni je danes izdihnila svojo blago dušo v cvetu mladosti naša nad vse ljubljena hčerka in sestra, gospodična

Vida Bogatec
učiteljica

Pogreb bo v ponedeljek, dne 10. julija ob 16. uri iz mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, dne 11. julija ob 7. uri v stolni cerkvi.

Maribor—Trst, dne 8. julija 1933.

Janko Bogatec, oče, Emilija Bogatec, mati, Jelka, sestra ter ostalo sorodstvo.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR
v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: CELJE
nasproti pošte prej JUZNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici **Dravska banovina** s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Dražestne novosti pralnega blaga - Tekstilana Büdefeldt

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru